

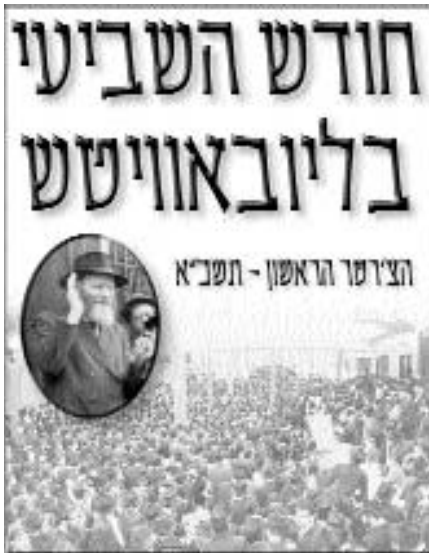
40 שנה לצ'רטר הראשון

תשרי תשכ"א - תשרי תשמ"א

ביום ראשון, א' סליחות, ראה שדה התעופה לוד את אחד המחזות הנהדרים ביותר. בשעות הצהריים החלו להגיע לשדה אלפי חסידים מכל הארץ, ובראשם גדולי המשפיעים התגודדו באולמות השדה כדי ללוות את החסידים המאושרים שגורלם שפר עליהם להיות מהנוסעים אל הרבי - משאת נפשו של כל אחד מהמלווים. בין כה וכה הרגשות גאו, האנשים לא התאפקו ולפתע נוצר מעגל גדול של רוקדים שעבר את כל המחסומים והגיע עד למסלולי הנחיתה. שירת "כי בשמחה תצאון" הדהדה בכל הטרמינל • צרור של זכרונות ורשמים מרגשים מחסידים שזכו לנסוע בצ'רטר הראשון לרבי לפני 40 שנה

מאת: שי גפן ויצחק רבינוביץ

— אולם ההרשמה הלכה ונסגרה, וכשנותרו מקומות בודדים הרגישו רבים שהאדמה נשמטת מתחת רגלם, ועשו את המאמץ העילאי להשיג את הכסף ולהצטרף לנסיעה המיוחלת.

ב שבת מברכים אלול, כבר היה ברור לכל כי המטוס יטוס אי"ה, וכל הנוסעים יהיו בימים הנוראים אצל הרבי. השבועות הבאים עברו על החסידים בהכנות מיוחדות לקראת הנסיעה. התוועדות ממושכות עם גדולי המשפיעים שתבעו מהחסידים הנוסעים להתכונן כראוי טרם בואם אל הרבי. את אלו האחרונים אסף רגש ציפייה והתרגשות מחד, ושמחה עצומה מאידך. בכפר חב"ד שררה אווירת חג כפשוטה.

מכל הצדדים הביטו על הזוכים מלמטה למעלה וכל המועמדים לנסיעה הפכו למעין שובה של "בני עליה" שעניי כל העדה נשואות אליהם.

מוסיף ומספר הרב אברהם מייזליש, מנוסעי הטיסה: "בשבת סליחות נערכה בכפר חב"ד התוועדות גדולה בהם השתתפו הנוסעים ושאר תושבי הכפר. רישומה של התוועדות זו חרוטה עדיין בלבבות רבים מתושבי כפר חב"ד.

"ההתרגשות היתה באופן שבלתי ניתן לתיאור. ההתרגשות אחזה לא רק בנוסעים אלא גם בקרב שאר אנ"ש; לאו מילתא זוטרות היא לנסוע לרבי (ועוד במטוס!) דבר שלא היה נפוץ כל כך באותם השנים.

"ההתרגשות גברה כשהגיע מכתב מהרבי אל יועד המסדר. במכתבו הקדים הרבי כי הנסיעה לחו"ל מתאפשרת רק במקרים מיוחדים כמו להשתטח על קברי צדיקים. הרבי ביקש שקודם הנסיעה, יוסיף כל אחד

נאלצתי להחזיר חמש לירות בחודש"...

בשלב מסוים החליט ר' איציה מענדל לתת תוקף לפרוייקט, והוא העמיד בראשה וועדה מארגנת בה היו חברים הרב נחום טרבניק, הרב אייזיק קרסיק, הרב לייבל כהן, והוא עצמו.

"קשיים לא חסרו לכל אורך הדרך" — נזכר ר' איציה מענדל ליס, "ואספר על אחד מהם.

"באחד הימים קיבלתי הזמנה לבוא לדין תורה בביתו של הרב גורליק, רבה של כפר חב"ד. כשהגעתי לביתו ראיתי כמה מהנרשמים לצירטר יושבים אצלו ומבקשים לחייב אותי לגנוז את כל התוכניות ולבטל את הצירטר. טענתם היתה שההסכם עם חברת אל-על קבע שאם אנחנו מבטלים את החוזה עד לראשון באוגוסט — לא נפסיד כלום; אם נבטל בחמש-עשרה לחודש — נפסיד רק עשר אחוז; ואם נבטל בראשון לספטמבר — נפסיד את כל סכום הכסף. בין האנשים שנרשמו לנסיעה היו כמה בבחינת "הירא ורך הלבב" והם חששו שכל התכנית לא תצא אל הפועל וכל כספם ירד לטמיון.

"התייצבתי מולם ואמרתי: רבותי! לי לא אכפת להענות לבקשתכם ולבטל את הצירטר, אבל דעו לכם, שאם הפעם לא ניסע — לעולם לא ניסע! אולי יסעו אחדים, אבל קבוצה בסדר גודל כזה — לעולם לא תסע. לכן, מי שרוצה בחזרה את כספו, יקבל, אבל שידע שאם לא יסעו השנה, ירבוץ על מצפונו לא רק הביטול של שנה זו, כי אם הביטול של כל השנים הבאות.

"הישרתי מבט לאחד הנוכחים שידעתי כי הוא עומד מאחורי היוזמה, ואמרתי לו ישירות "אם אתה רוצה את כספך בחזרה תקבל אותו עכשיו, אך דע לך כי ביטול הצירטר ירבוץ על מצפונך כל הימים". מסתבר כי דיבורים תקיפים אלו פעלו על הנוכחים, והם נסוגו מכוונתם".

כ שר' איציה מענדל הגיע למשרדי חברת התעופה אל-על והציג בפניהם את התכנית, הם היו המומים. הם לא האמינו שהוא יצליח לארגן צירטר לארה"ב. היו אמנם חברות תיירות גדולות שארגנו צירטרים אבל זה היה ליעדים קרובים, אבל לא לארה"ב — ומה גם שאדם פרטי ארגן פרוייקט שכזה ולא חברת תיירות.

לבסוף הודיעו שמטוס מיוחד יעמוד לרשות חסידי חב"ד רק אם תהיה התחייבות שהמטוס כולו ינוצל למטרה זו. לרגע נדמה היה שהכל יורד לטמיון. גם המארגנים עצמם התקשו להאמין שמאה איש יעלו על המטוס

ה ייתה זו יוזמה דמיונית וחסרת סיכוי, שאנשים לא רק שלא האמינו בה, אלא אפילו נדו בראשם למארגן הרב איציה-מענדל ליס מכפר חב"ד.

באחד הימים צץ במוחו של ר' איציה-מענדל רעיון לארגן צירטר עם קבוצת חסידים גדולה שתיסע לרבי לחודש החגים. היה זה רעיון פרוע למדי, שבתחילה אפילו ר' איציה-מענדל נבהל ממנה, אבל הגעגועים לרבי קיננו בו, ומכיון שלא היה לו כסף לנסיעה, החליט לארגן צירטר, וכך קיווה להשיג מקום אחד פנוי. "עשיתי חשבון שאם אארגן את הצירטר, מלבד זאת שאפעל שציבור גדול יגיע לרבי, אוכל גם להרויח בקלות כרטיס חינם. הצירטר עלה סך מסוים, והיו על המטוס 101 מקומות, חילקתי את הסכום למאה, כך שמאת הנוסעים יכסו את כל הוצאות הנסיעה, ואילו אני אסע בחינם. ליותר מכך לא שאפתי"...

הרעיון התגבש אצלו לקראת חג הפסח. והוא החל לנסות למצוא דמות מרכזית שתתן את חסותה למבצע הדמיוני הזה; אולם כל הנסיונות לשדל את ראשי העסקנים בארץ, נחלו כשלון חרוץ. כולם חשבו שזו פנטזיה ותו לא.

בלית ברירה החליט ר' מענדל לצאת עם הודעה לציבור ללא כל חסות מגוף רשמי. הוא פרסם בכל העיתונים הישראליים מודעה בנוסח: "אנשי שלומנו הרוצים להיות בראש-השנה הבא עלינו לטובה אצל הרבי מתבקשים להתקשר מיד עם יצחק מנחם ליס בכפר חב"ד". בעקבות המודעה החלו רבים מאנ"ש להתעניין על הזמנת מקום בצירטר המיוחד.

מחיר הנסיעה בצירטר היה במחיר מוזל יחסית, וזה המריץ רבים מאנ"ש לעשות מאמץ ולחסוך פרוטה לפרוטה כדי להצטרף לנסיעה.

מספר החסיד הרב אברהם מייזליש: "ההודעה הראשונה יצאה חודשים מספר לפני תשרי תשכ"א: מי שרוצה לנסוע לרבי, יוכל להרשם למטוס הצירטר הראשון שנוסע לרבי. הנסיעה עלתה 1500 לירות, בעוד שמשכורת, משכורת ממוצעת של מורה, נעה בין 300 ל-400 לירות לחודש. זה היה סכום עתק באותם הימים!

"הייתי אז אברך צעיר לימים, כשלש שנים לאחר חתונתי, והרגשתי שאני מוכרח להצטרף לטיסה. אבל עיקר הבעיה היתה, כמובן, איך להשיג את הכסף לנסיעה. התרוצצתי בין גמ"חים שונים. הלוואה אחת אני זוכר שהשגתי מגמ"ח של בית הכנסת מסוים שהלווה מאה לירות ולאחר מכן

עם העגלה והסוסים, נסיעות שנמשכו לעיתים שבועות אחדים.

"בין הנוסעים היו גם סלתה ושמנה של עדת החסידים שעוד זכו לנסוע לליובאוויטש, בהם זקן התמימים הרב שניאור זלמן גורליק רבו של כפר חב"ד, המשפיע ר' חיים שאול ברוק, ר' שמריהו נחום ששונקין, ר' אברהם פריז, ר' נחום טרבניק, ר' אברהם הירש כהן ר' חיים משה אלפרוביץ, ויבלח"א הרב דוד חנזין.

"במהלך הטיסה הסתובב ר' זושא הפרטיזן עם משקה וחילק לכל הנוסעים. ההתרגשות היתה כה גדולה עד שהחסידים קמו ויצאו בריקוד חסידי סוער. כמה דקות לאחר מכן ביקש הקברניט שלא נרקוד מחשש ליציבות המטוס...

צוות הטיסה הבין מהר מאד כי אין זו טיסה רגילה, אלא משהו מיוחד מתחולל מול עיניהם. כפי הוראת הרבי במכתבו, אחד החסידים לימד את שלושת השיעורים היומיים דרך מערכת הכריזה של המטוס. את השיעור בתורתו של הרבי הרייזצ' לימד ר' ברוך פאריז ע"ה, שלימד את המאמר באתי לגני תשי"י.

כמוכן שהנחנו תפילין עם צוות המטוס, "שהמה מבני ישראל", כמו שכתב הרבי.

באמצע הדרך נאלץ המטוס לבצע חניית ביניים בגלל תקלה שנתגלתה במטוס. כמו כן הייתה חניה מתוכננת בפאריז, שם יצאו לקראת הנוסעים אני"ש בעיר ובראשם החסיד ר' ניסן נעמנוב ע"ה. "הייתה נסיעה מפרכת אך אנחנו היינו בעולמות אחרים לגמרי..."

"כשנחנתו בנמל התעופה" – ממשיך הרב מייזליש לספר בנוסטלגיה – "חיכו לנו בחוף השלוחים שהגיעו לארץ הקודש בתשט"ז לאחר הטבח בכפר חב"ד. במכס היו עכובים רבים (היו שהביאו עמם לולבים, דבר שאסור להכניס לארה"ב) ואני הייתי הראשון שיצא החוצה. השלוחים התחבקו והתנשקו עם כל הבאים. לפתע הרגשתי שמישהו מושך לי בשרוול. הסתכלתי אחורה, היה זה ר' יודל קרינסקי המזכיר של הרבי, אותו הכרתי לראשונה בביקור השלוחים בשנת תשט"ז. "אברהם זכית", הוא אומר לי בהתרגשות ואני לא הבנתי למה כוונתו. "מה זכית?" שאלתי אותו. ואז הוא סיפר לי שהיום בבוקר, לאחר סליחות קרא לו הרבי וביקש שיסע לשדה התעופה לקבל את פני האורחים. הרבי ביקש ממנו שכשיגיע לשדה התעופה ירים טלפון למזכירות. כך הוא אכן עשה, ובמשך כל הזמן המתין הרבי על הקו ושמע

"זאת היתה חווייה מיוחדת מאד עבורי ועבור כל הנוסעים..."

העיתונאי ר' נפתלי קראוס היה אף הוא בין הנוסעים בצירוף הראשון, לקראת חודש תשרי תשכ"א. עם חזרתו לארץ פרסם סדרת כתבות בעיתון "שערים" בהן סיפר על החוויות הרוחניות שחוו החסידים בחודש החגים.

כיום הוא מעלה אי-אלו פירורים שראה ושמע, ואשר נכח בהן בעצמו:

"היו מאפיינים מעניינים מאד בטיסה הראשונה לרבי, שגם אני זכיתי להשתתף בה. אחד המאפיינים היה שהנסיעה היתה בטיסה. עד אז חסידים נסעו בעיקר באוניות. בעקבות מאבקו של הרבי נגד הפלגת אוניות בבעלות יהודית בשבתות, השתדלו לנסוע באוניות של חברות לא-יהודיות.

"אני זוכר את התור לקראת הכניסה ליחידות הראשונה. אני הייתי מספר 159 בתור, ואחד לפני היה החסיד ר' אברהם פאריז ע"ה. אני זוכר אותו פותח את הדלת של החדר וקורא בקול נרגש "איך האָב מורא" (אני מִפחד) וסגר את הדלת וכלל לא נכנס ליחידות. אני מאד התרשמתי מכך.

"כשנכנסתי ליחידות הרבי שאל אותי מה שלומי בנוגע לעניין מסוים. בתחילה לא קלטתי מה הרבי רוצה ממני, אבל מיד נזכרתי כי שלש שנים קודם לכן, כתבתי על אותו עניין מסוים לרבי.

"במהלך אותה יחידות, הרבי דיבר איתי על כתיבה וביקש ממני לנצל את הכתיבה להפצת יהדות באומרו שכל אחד צריך לנצל את כשרונותיו. דבר שהביא אותי להתפעלות, היתה העובדה שהרבי לא ביקש שאכתוב על חב"ד, אלא על יהדות. באותה תקופה הייתי כתב בעיתון "שערים" של פא"י, והרבי ביקש ממני שאכתוב גם במקומות נוספים. כשחזרתי לארץ, כתבתי סדרה של 15 כתבות על הנסיעה שלי לארה"ב. שלשה-ארבעה מתוכן הוקדשו לביקור המיוחד אצל הרבי. גם ביתר הכתבות נתתי תיאורים על הרבי וחב"ד. למעשה מאז החל עיתון "שערים" לשמש כשופר של חב"ד בארץ ישראל. העיתון היה מביא בהרחבה כל נושא חב"די וכן את דבריו של הרבי בהזדמנויות שונות.

"עוד דבר שעורר את התפעלותי באותה יחידות. הרבי ביקש ממני לדאוג שתערוכת החסידות שהקים בזמנו הרב בנימין מינץ, מראשי פא"י וסגן יו"ר הכנסת, לא תפסק. בתערוכה הוצגו מוצגים שונים הנוגעים לחסידות. למעשה חסידות חב"ד הייתה בתערוכה די שולית, אבל מה שעניין את הרבי שהתערוכה הזאת לא תפסק.

"ההתפעלות מאותה נסיעה לא פגה עד עצם היום הזה. זאת היתה חויה מיוחדת מאד עבורי ועבור כל הנוסעים..."

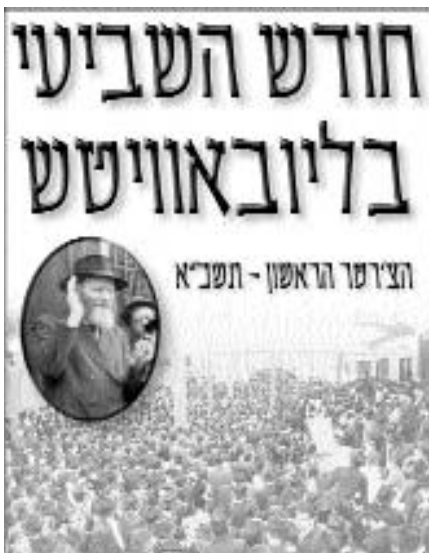
השלטון עבר לחסידים שהמשיכו להגיע בזרם גובר והולך.

המטוס "ברייטניה" של חברת אל-על עמד מוכן ומזומן לקלוט את קהל החסידים. הרגשות הלכו וגאו, האנשים לא התאפקו ולפתע נוצר מעגל גדול של רוקדים שעבר את כל המחסומים והגיע עד למסלולי הנחיתה. שירת "כי בשמחה תצאון" הדהדה בכל הטרמינל.

הטיסה היתה ארוכה ומסורבלת לא-מעט, אבל מי בכלל חשב על תנאי נוחיות. "הייתי אברך צעיר" – מספר הרב מייזליש – "ובמהלך כל הטיסה הסתובבתי במטוס ממקום למקום כדי לשמוע את אשר בפה של זקני החסידים. היה זה מרתק לשמוע כל אחד מהם כשהוא מפליג בזכרונותיו כיצד הוא נסע לליובאוויטש או לרוסטוב ולנינגרד. אחד סיפר כיצד הוא נתקע בבוץ כאשר נסע

מהמשתתפים בלימוד דא"ח, ובפרט בלימוד מאמריו של הרבי הרייזצ'. בנוסף לכך נתן הרבי הוראות מה לעשות בעת הנסיעה עצמה: ללמוד את שלשת השיעורים של חומש, תהילים ותניא, וכן שיעור בתורתו של הרבי הרייזצ'. הרבי הוסיף פרט מעניין: "ובוודאי יצטרפו להם כל הנוסעים ובצירוף הצוות שמבני ישראל הוא".

ביום ראשון, א' סליחות, ראה שדה התעופה לוד את אחד המחזות הנהדרים ביותר. בשעות הצהרית החלו להגיע לשדה אלפי חסידים מכל הארץ, ובראשם גדולי המשפיעים שהתגודדו באולמות השדה כדי ללוות את החסידים המאושרים שגורלם שפר עליהם להיות מהנוסעים אל הרבי – משאת נפשו של כל אחד מהמלווים. תחילה ניסתה המשטרה לשמור על התחומים הקבועים של שדה התעופה, אולם עד מהרה הוברר כי

שציפיתי, והתארכה לכ-32 דקות. הרבי התעניין בפרטים הקטנים ביותר, בעיקר על תפקידי החינוכי.

מוסיף ומספר הרה"ח ר' איצ'ה מענדל ליס: "עקב ריבוי האורחים שהיו צריכים להכנס ליחידות הוחלט לחלק את הקבוצה לשתיים, כאשר לכל קבוצה הוקדש לילה שלם. את חלוקת הקבוצות אני ערכתי, ואת עצמי השארתי ליום השני. מאוחר יותר התברר שזה היה בהשגחה פרטית, כיון שרבים מהנכנסים ליחידות שאלו את הרבי שאלות שונות שנגעו לצ'רטר, והרבי השיב ש"מחר הרב ליס יכנס ונפתור את השאלות". "למחרת כשנכנסתי ליחידות, הרבי קם מלוא קומתו ואני חשתי לעצמי יהלואי והאדמה תפצה את פיה ואבלע באדמה ולא אראה את הרבי קם בשבילי... בירכתי שהחינו והרבי ענה "אמן", ולאחר מכן פתח ואמר "הרב ליס, אַ גרויסער יישר כח פאַר אייך, פאַר דעם נחת רוח וואָס איר האָט געבראַכט!" [= יישר כח גדול עבור הנחת רוח שגרמתם].

זה היה ביטוי מפורש מפי הרבי, אודות השמחה והנחת רוח שנגרמה לו עם בואה של קבוצת האורחים הגדולה.

היחידות הזאת נמשכה קרוב לשעתיים, במהלכה הרבי דיבר איתי על כל העניינים הנוגעים לטיסה, בהם גם שאלות שנשאלו על-ידי חברי הקבוצה שנכנסו לפני, ואני הבעתי את דעתי על כל שאלה שנשאלתי, תוך הבהרה שאינני מעוניין שדעתי תקבע, ואני בסך הכל מביע את דעתי לבקשת הרבי. ביחידות הזאת חשתי עד כמה מתעניין הרבי בכל פרט, ביורדו ממש לפרטים קטנים.

מ וסיף הרב מייזליש: "רישמו של הביקור הזה חרוט היטב במוחי גם כיום. קשה לשכוח את החוויה הזאת

כמה מחברי הקבוצה אצל השגריר האמריקאי

שתהיה התוועדות מיוחדת לכבוד האורחים, במהלכה אמר הרבי את המאמר "לך אמר ליבני". כמו כן הודיעו כי כל האורחים יזכו להכנס ליחידות לכבוד בואם, ולמעשה במהלך החודש היו שתי יחידות, האחת כשבאנו והשניה יחידות פרידה קודם החזרה לארץ-הקודש.

"סדרת היחידות הראשונה, החלה בשמונה בערב והסתיימה למחרת בתשע בבוקר. שלוש-עשרה שעות ברציפות! היחידות היו מיוחדות. ר' שלמה מייזנצ'יק שהה ביחידות ארבע שעות במהלכה התעניין הרבי על כל פרט ופרט מהנעשה בחיים הגשמיים של הכפר. הרב גרליק נכנס ליחידות ושהה גם הוא קרוב לארבע שעות. כך גם הרב חנון שאצלו התעניין הרבי בפרטי הנעשה בירשת".

"קודם היחידות שלי הייתי בהתרגשות גדולה. היחידות הייתה לאחר צום גדליה. החלטתי שצריך להקליט את הרבי ביחידות. אז עדיין לא היו טייפים קטנים וקומפקטיים כמו היום, נסעתי אפוא עם אחד הבחורים האמריקאיים למנהטן, כדי לשכור טייפ קטן מיוחד שעמו אוכל להקליט את הרבי במהלך היחידות.

"נכנסתי ליחידות קרוב לשעות הבוקר. לאחר שנסגרה הדלת ברכתי "שהחינו" "וחלק מחכמתו ליראיו". עוד קודם שניגשתי לשולחן לידו ישב הרבי, פתח הרבי ושאל "מה עושה הגברת, הכל בסדר?" הייתי המום מהעובדה שהכל נסקרים לפניו בסקירה אחת, משום שבאותה תקופה היא הייתה בהריון. "היחידות נמשכה מעל ומעבר למה

את השיחה. מדי פעם הרבי שאל אם כבר יצאו. בגלל העיכובים במכס המתין הרבי הרבה זמן. כשסוף סוף אני יצאתי, הראשון מהחבורה, בישר ר' יודל לרבי כי כעת אברהם מייזליש יוצא החוצה. כשהרבי שמע זאת, הוא הוריד את האפרכסת, כמו אומר 'לזאת חיכיתי'...

"את הרבי ראינו לראשונה בקריאת התורה של אותו בוקר. בצהרים הגענו לתפילת מנחה למרות העייפות הרבה מעמל טורח הדרך.

"זכור לי סיפור מעניין מאותה תפילת מנחה. התפילה התקיימה בזאל הקטן. כשהשיץ סיים את חזרת הש"ץ, הבחנתי שהוא מסתכל על הרבי מבט חטוף ומהיר, ומיד מתחיל לומר קדיש. לא הבנתי את פשר העניין והחלטתי לגשת אליו לאחר מנחה ולשאול אותו לפרש הסיבה שלא אמרו תחנון. ואז הוא סיפר לי, כי תמיד לאחר חזרת הש"ץ הרבי נוהג להסתובב לנפילת אפיים, ואילו באותה תפילה הרבי נשאר עומד על מקומו. "הבנתי שהרבי לא רוצה שיגידו תחנון ולכן המשכתי באמירת הקדיש".

"ואכן, היה מורגש אצל הרבי כי בואנו הוא מעין חג"...

● **במה זה התבטא?**

"ראשית כל, היה מורגש באוויר שבואם של האורחים זה משהו מיוחד, ועל פניו של הרבי ניכרה שמחה גדולה. שמחה זו ניכרה במשך כל חודש תשרי. בכלל כל אותו תשרי שררה אירה עילאית, כאשר הרבי הזכיר את האורחים כמה פעמים במשך ההתוועדות. "באותו יום שהגענו, לאחר מנחה, הודיעו

שליחות מיוחדת

הרב אברהם מייזליש

מספר החסיד הרב אברהם מייזליש: "היה זה לאחר שבת בראשית תשכ"א. באחד הימים הלכתי ברחוב, ולפתע ראיתי מולי את המזכיר ר' לייבל גרונר. הוא קרא לי ושאל אותי היכן אהיה מחר. כמו כן ביקש שאביא לו את הפספורט שלי. לא הבנתי מה בדיוק הוא רוצה ושאלתי לכוונתו. הוא השיב לי אז "כשמצווים ומבקשים – לא שואלים שאלות"... (בליובאוויטש אין 'פארוואַס'). אמרתי לו שמחר אצא לקניות עם בני המשפחה. כששמע זאת ביקש ממני שבכל מקום אליו אגיע, אתקשר משם למזכירות ואשאיר את מספר הטלפון של החנות. כך אכן עשיתי. לפני כל קניה שביצעתי ביקשתי להתקשר למזכירות ולהשאיר את מספר הטלפון שלי.

כשנכנסתי לאחת החנויות, התקשרתי כפי שנהגתי באותו יום. לפתע התקבל טלפון בהול מהמזכירות וביקשו ממני להגיע בדחיפות ל-770. בני המשפחה שהיו עמי מיד הראו לי כיצד לנסוע עם הרכבת תחתית.

הגעתי ל-770 ונכנסתי למזכירות שם נתבקשתי להכנס מיד לחדרו של הרב חדקוב. כשנכנסתי ראיתי שם את ר' שלמה מייזנצ'יק, ר' לייב כהן, וכן את הרב גרליק. הרב חודקוב הודיע לנו שהרבי בחר בארבעתנו להיות שלוחיו ולנסוע עוד הערב לקנדה. הרב חודקוב הוסיף ואמר: הרב גורליק – בתור רב – ייפגש עם הרבנים בקנדה; ר' שלמה מייזנצ'יק, בתור ראש העיר של כפר חב"ד, ייפגש עם ראש העיר של מונטריאול; ואילו ר' לייב כהן ואני, בתור נציגי החינוך, ניפגש עם נציגים של מוסדות החינוך. הרב חודקוב הוסיף ואמר שאף אחד לא צריך לדעת מכך שאנחנו נוסעים.

שהינו במשרד של המזכירות, ולפתע אמרו לנו לצאת מיד ולעמוד ליד הכניסה של החדר של הרבי. לא הבנתי מה קורה, ועד שהספקתי להתארגן, והנה הדלת נפתחה והרבי יצא מחדרו הקי. כולם נדחקו. הרבי פנה אלינו ואמר: "היות והכריזו 'ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלוקים', ואתם אמורים להפגש עם בני ישראל וגם עם שאינם בני ברית! כאן הביא הרבי את דברי הזוהר שמדובר במלאכים ממש שזהו שכינתא דקוב"ה. לאחר מכן הרבי בירך אותנו ב"פאָרט געזונטערהייטי".

ר' יודל קרינסקי רץ מיד החוצה והתניע את המכונית שהיתה צריכה לקחת אותנו לשדה התעופה.

כשהגענו למונטריאול, לא ידענו את השפה, לא אנגלית ולא צרפתית, וכך התעכבה כניסתנו. בסוף הצלחנו לגמגם כי בחוץ ממתין לנו רבאיי קרמר. הקריין הכריז את שמו ברמקולים שבשדה התעופה, והוא הגיע והסדיר את יציאתנו. משם הלכנו לביתו של ר' פרץ מוצ'קין שם התוועדנו כל הלילה.

למחרת בבוקר לאחר התפילה ביקרנו אצל הרבנים המקומיים, וכן אצל ראש העיר שכיבד אותנו מאד והעניק לכל אחד את סמל העיר, סיגרים וחפטים. כמו כן ביקרנו במוסדות החינוך בעיר.

למען האמת לא הבנתי למה הרבי שלח דווקא אותי. את שאר האנשים הבנתי בגלל מעמדם ומשרתם, ואילו אני – שאלתי זאת את ר' יודל קרינסקי, והוא השיב לי כי מסתמא בגלל שהייתי הראשון שיצאתי מנמל התעופה כאשר באנו לארה"ב, וכזכור אז הוא הודיע על כך לרבי בטלפון, דבר שגרם נחת רוח רבה לרבי...

שעברנו במשך כל החגים. היינו בהתעלות ורוחנית גדולה מאד. אי אפשר לשכוח את המראה שראיתי את הרבי יושב בסעודות בדירתו של הרבי הריי"צ, כאשר הכסא של הרבי הריי"צ מסודר ומזומן ולידו, גביע, יין וחלות, ובמשך כל הסעודה הרבי לא גרע את עיניו ממקומו של הריי"צ. בסעודה הקפיד הרבי לאכול רק ביד ימין מבלי לשתף כלל את יד שמאל. בכל המאכלים שפך הרבי מלח ללא סוף. בדגים לא ראו כלל את הדגים אלא רק המלח... הדבר חזר על עצמו גם במרק. אני התפעלתי מאד אבל החבריה הוותיקים אמרו לי שזה דבר רגיל אצל הרבי.

"היו לא-מעט מחזות מרגשים. אני זוכר למשל, את ר' חיים שאול, לפני שנכנס ליחידות. הוא לא מצא מנוחה לעצמו. הוא הסתובב בזאל הקטן הלוך ושוב כמו אריה בסוגר. הוא פתח ליקוטי תורה ומיד סגר; פניו היו אדומות. עליו אפשר היה לראות כיצד חסיד שהיה בליובאוויטש מתכונן בחרדה ובאימה לקראת הכניסה ליחידות.

"(בכלל, ר' חיים שאול היה דמות מיוחדת במשך החדש. אני זוכר שתלמידיו, ר' יואל כהן ור' איצ'קה גאנזבורג הפגישו אותנו עם גביר מקומי כדי שזה יתרום לשיבה שלו בראשון לציון. ר' חיים שאול כידוע לא לבש חולצה והיה הולך במעין גופיה ארוכה. התלמידים ביקשו ממנו שישתדר קצת לפני הפגישה, אבל הוא לא הסכים בשום אופן. כשהגיע לגביר, שאל אותו הגביר למה הוא לא יכול לבוא לבוש "כמו בנאדם". ר' חיים שאול השיב לו: "בשביל כמה דולר אני אשנה את הלבוש?!"... ומיד קם והלך. הגביר החל לרוץ אחריו והתחנן בפניו שיקח ממנו כסף לשיבה, אך ר' חיים שאול סירב בתוקף...)

"אני זוכר את ההתוועדות של הרבי בסוכה. באחת ההתוועדות, עמדתי בקצה השולחן. באותו זמן ירד גשם זלעפות, והבחנתי שהגשם חודר מבעד לסירטוק של הרבי, אך הוא לא נע ולא זע, כאילו לא קורה דבר. הרגשתי במוחש כי ב-770 אין מקום לגשמיות בכלל.

"במשך ימי ולילות חג הסוכות, נסענו למקומות שונים כדי לשמח בשמחת בית השואבה ולמסור פרישת שלום מארץ הקודש. אטרקציה זו גרמה לפרסום גדול בקרב האמריקאים שלא היו רגילים במחזות של יהודים מארץ הקודש.

"בתהלוכה של שמיני-עצרת לא הצלחתי ללכת למרחקים עם התהלוכה כיון שהייתי שתוי. נכנסתי אפוא לבית-כנסת של חסידי גור בשכונה, והבאתי להם ד"ש מהרבי מגור, וכן סיפרתי להם סיפור שהיה לי עמו – דבר ששבה את ליבם והם היו מכך בשמחה גדולה.

"בשמחת תורה, כשהרבי ירד ללמד את הניגון "אתה בחרתנו", חילק הרבי משקה לכל אלו

חודש השביעי בליובאוויטש

הציור הראשון - תשכ"א

במשך השנים – עד היום הזה – כבר הגיעו אלפים רבים לחצרות קודשנו, וכיום אין בכך ירבוא, אולם פריצת הדרך בתנאים הקשים של אותם ימים, כדאי שתישאר רשומה וזכורה גם בחלוף השנים.

הרב אברהם מייזליש: "אין ספק שאותה נסיעה לרבי היה פתיחת הצינור לנסיעות ההמוניות לרבי בחודש בשביעי. אותו חודש תשרי לא יישכח לעד מכל הנוסעים. תשרי שיחרט לנצח כאירוע מיוחד במינו".

(פרטים נוספים, לצד מסמכים, אודות נסיעה זו - ראה בשבועוננו גיליון 103)

לרבי בפ"נ כי זו גם יחידות הפרידה שלי קודם נסיעתי לארץ. הרב חודקוב הסכים והתרצה, ואני נכנסתי ליחידות.

"במהלך היחידות זכיתי לקבל מהרבי מספר הנהגות בקשר ליום ההולדת – הנהגות שפורסמו ברבים במשך השנים. לבסוף הרבי הסתכל שוב בפתק ואמר: "מה שאתה מבקש ברכת הפרידה, זה רק אחרי ראש חודש". אמרתי לרבי כי סיכמתי עם הרב חודקוב שזה גם יחידות פרידה. הרבי חיך ואמר "אז אני אבקש מהרב חודקוב שיכניס אותך לחצי דקה עבור ברכת הפרידה"... כשיצאתי סיפרתי לרב חודקוב את דברי הרבי. הוא כמובן צעק עלי ואמר לי "אמרתי לך שבסוף אתה תיכנס שלש פעמים". ואכן זכיתי להכנס לשלש פעמים ליחידות...

במשך כל אותו החודש אפשר היה לראות כיצד הרבי היה 'אופגלייגט'. ניתן היה לחוש ביחס החיבה שהרבי העניק לאורחים, כמו אבא שמארח את בנו שהגיע מרחוק.

כשיצאו האורחים חזרה לשדה התעופה על-מנת לחזור לארץ, הרבי יצא וליווה אותם בשירה ובריקודים.

הרב איציה מענדל ליס: "זו היתה פרשת טיסת צירטר, ראשונה מסוגה, של חסידים שכמהים ומתגעגעים ונוסעים לרבי האהוב.

שיקבלו עליהם הוספה בלימוד חסידות בשנה הקרובה. כמובן שכולם עברו. אני זוכר שראיתי את אחד הבחורים עובר, ואז הרבי שאל אותו: "את 'הקבלה' משנה שעברה קיימת?"

"באותו תשרי הרבי סיפר את הסיפור על כך שפעם בהיותו בפאריז הוא נתן צדקה בלילה, ומישהו העיר לו על כך. לאחר מכן סיפר זאת הרבי לחמיו, אדמו"ר הריי"צ שהגיב כי אותו יהודי מסתמא גם ביום אינו נותן צדקה. הרבי גם דיבר על כך שהוצף מכתבים מארץ הקודש מדוע הוא עושה 'שטורעם' משנת המאתיים להסתלקות הבעש"ט ומה המקור לזה. ואז הרבי ענה כי אכן, אפשר לעשות שטורעם גם בשנת המאתיים-ואחת, אבל כיון שהציבור אוהב תאריכים מיוחדים לכן הוא מעורר אותו ללימוד החסידות בשנת סגולה זאת".

הרב אברהם מייזליש: "למעשה כל האורחים נכנסו באותו ביקור לשני יחידות, אבל אני זכיתי לשלושה! ומעשה שהיה כך היה: ביום כ"ז תשרי חל יום ההולדת שלי. קודם לכן ניגשתי לרב חודקוב ובקשתי ממנו להכנס ליחידות. הרב חודקוב לא הסכים ואמר לי שבין כה וכה לקראת הנסיעה אכנס פעם נוספת. הבטחתי לו שלא אכנס פעם נוספת, והראתי לו שאני כותב

